

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

DE VLAAMSE MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Uitbouw van een Vlaamse topevenementbeleid - aantrekken van het UCI Wereldkampioenschap Wielrennen op de weg in 2021

1. INHOUDELIJK

a. Algemeen kader

Op 20 mei 2016 keurde de Vlaamse Regering de conceptpaper “Topevenementenbeleid – EventFlanders” goed. Hierdoor werd een kader aangereikt voor de uitbouw van een Vlaams topevenementenbeleid waarbij wordt beoogd meer topevenementen aan te trekken naar of te organiseren in Vlaanderen.

Tijdens het eerste werkjaar van EventFlanders werd gestart met de uitbouw van de methodologie die verder verfijnd zal worden in de loop van het pilootproject en werd een shortlist opgesteld van mogelijke topevenementen die tijdens het pilootproject als pilootevenement kunnen worden gescreend. Op basis daarvan voerde EventFlanders verschillende haalbaarheidsonderzoeken uit, waaronder een haalbaarheidsonderzoek met betrekking tot de organisatie van een Wereldkampioenschap Wielrennen op de weg.

De wielersector is zelf vragende partij om dit evenement naar Vlaanderen te halen. Eind juni lazen we reeds in de pers dat de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond het WK Wielrennen op de weg in 2021 in Vlaanderen wil laten plaatsvinden. De Raad van Bestuur van de KBWB gaf haar principiële akkoord voor een dergelijke kandidatuur bij de UCI (Union Cycliste Internationale) op haar vergadering van 17 november 2017. EventFlanders ontving eveneens een schrijven van Flanders Classics en Golazo (beiden organisatoren van tal van internationale wielervedstrijden, zoals de Ronde van Vlaanderen, en mass participation events) waarin ze hun interesse uitdrukken om samen met de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond een mogelijke kandidatuur uit te werken met het oog op de indiening van een Vlaamse kandidatuur bij de UCI.

Het doel van deze nota is meervoudig:

- het kwalificeren van het UCI Wereldkampioenschap Wielrennen in 2021 als aan te trekken topevenement door de Vlaamse Regering;
- het ondersteunen van de opmaak van een biddossier met het oog op het hosten van het UCI Wereldkampioenschap Wielrennen in 2021;

b. Resultaten haalbaarheidsonderzoek UCI Wereldkampioenschappen Wielrennen 2021

b.1 Algemeen

Het Wereldkampioenschap Wielrennen is het belangrijkste jaarlijks terugkerende wielerevenement en gaat steeds door in een andere gaststad of regio. Het Wereldkampioenschap Wielrennen wordt georganiseerd door de Union Cycliste Internationale (UCI). De UCI is de internationale organisatie voor de wielersport en is opgericht op 14 december 1900 in Parijs door de vertegenwoordigers van de nationale wielerbonden van België, Frankrijk, Italië, Zwitserland en de Verenigde Staten. België is dus één van de stichtende landen van de UCI. Het wielerevenement omvat wereldkampioenschappen voor verschillende disciplines en afstanden. Het programma bestaat uit:

- Elite wedstrijden (wegwedstrijd, tijdrit en ploegtijdrit voor mannen en vrouwen)
- U23 wedstrijden (wegwedstrijd en tijdrit voor mannen)
- Juniorenwedstrijden (wegwedstrijd en tijdrit voor mannen en vrouwen)
- Opening- en slotceremonies
- Meestal wordt dit programma ook aangevuld met
 - Recreatieve sportevenementen
 - Tentoonstellingen rond wielrennen (bijvoorbeeld in functie van 100 jaar WK)
 - Concerten en events voor familie en kinderen (randanimatie)

Afhankelijk van de discipline (tijdrit, wegwedstrijd, elite, junior) heeft de wedstrijd een afstand die varieert tussen 50 km en 270 km. Een deel van de race vindt plaats op een gesloten circuit. Dit gesloten circuit is meestal ongeveer 15 tot 20 km lang.

Het evenement vindt plaats gedurende 9 dagen tijdens de maanden september of oktober.

De voorbije jaren vond het wereldkampioenschap wielrennen plaats in:

- Melbourne (2010)
- Kopenhagen (2011)
- Valkenburg (2012)
- Firenze (2013)
- Ponferrada (2014)
- Richmond (2015)
- Doha (2016)
- Bergen (2017)

Het wereldkampioenschap wielrennen zal in 2018 in Innsbruck en in 2019 in Yorkshire doorgaan.

In Vlaanderen kent de wielersport een immense populariteit en de regio is een ware trekpleister voor de vele liefhebbers van deze sportdiscipline. Toch is het reeds geleden van 2002 dat het Wereldkampioenschap Wielrennen werd georganiseerd in Vlaanderen (Zolder).

Het eerste UCI-wereldkampioenschap op de weg werd voor de eerste maal georganiseerd in 1921. De editie in 2021 is met de honderdste verjaardag dus een echte jubileumeditie. Een kandidatuur vanuit Vlaanderen (België), als één van de stichtende leden, zou dus ook een grote symbolische waarde hebben.

b.2 Kosten/Baten

De totale organisatiekosten van een dergelijke organisatie werden berekend in het kader van het haalbaarheidsonderzoek en bedragen maximaal tussen de 17 en de 18,6 miljoen euro. Tegenover de organisatiekosten staan uiteraard een aantal voordelen die een dergelijk evenement meebrengt.

- Economische voordelen

De economische impact van het WK Wielrennen bleek in het verleden aanzienlijk te zijn. Dit is een gevolg van het groot aantal bezoekers afkomstig van buiten de lokale economie. Op basis van de analyse van de economische impact van vorige edities, kan de impact van het WK op de Vlaamse economie geraamd worden op 30 miljoen euro. De meerwaarde wordt vooral gecreëerd door een substantieel toeschouwersaantal van buiten de lokale economie, die vaak voor een langere periode verblijven (positieve impact op horeca en toeristische sector).

Dit cijfer zou nog hoger kunnen zijn, gezien de populariteit van de sport in Vlaanderen en de nabije markten.

- Internationale profilering

Het is ontegensprekelijk zo dat internationale topevenementen niet alleen zichtbaarheid creëren voor en tijdens het topevenement, maar ook op langere termijn gunstige economische effecten hebben door de manier waarop ze een reputatie van een bestemming beïnvloeden. Dit geldt uiteraard ook voor het Wereldkampioenschap Wielrennen.

Een exacte inschatting van de mediawaarde van het WK wielrennen is nauwelijks tot niet in een concreet cijfer te vatten, maar de volgende data geven een idee van de media-impact van het event:

- TV coverage: 150 landen
- Broadcasters: 40-50
- TV bereik: ongeveer 200 miljoen kijkers
- 500 geaccrediteerde internationale journalisten

De organisatie van het Wereldkampioenschap Wielrennen kan ook een positieve invloed hebben op de reputatie van Vlaanderen als fietsbestemming. De organisatie van het WK past perfect in het beleid dat Toerisme Vlaanderen voert rond de promotie van onze wielercultuur en kan een katalysator zijn in het aantrekken van buitenlandse toeristen naar Vlaanderen.

- Sociale impact

Hoewel er geen waardering beschikbaar is van de sociale impact van de Wereldkampioenschap Wielrennen in het verleden, is het duidelijk dat het evenement Vlaanderen de mogelijkheid zou geven om:

- een vrijwilligersprogramma te creëren en de lokale gemeenschap te betrekken bij de organisatie van het evenement;
- nieuwe fietsinfrastructuur te ontwikkelen voor de lokale bevolking;
- duurzaamheid te promoten en het milieubewustzijn te verhogen.

- Sportieve meerwaarde

- Naast dit WK op de weg, heeft Vlaanderen de komende jaren reeds verschillende grote wielerkampioenschappen aangetrokken: een WK BMX in Heusden-Zolder in 2019, een WK Paracycling (G-Sport) in Oostende in 2020 en in 2021 komt het WK Veldrijden hoogstwaarschijnlijk ook naar Oostende.
- De opeenvolging van deze evenementen biedt een unieke kans om een sterk sportpromotiebeleid uit te werken rond wielrennen in al zijn facetten, in een samenwerkingsverband tussen Sport Vlaanderen, Wielerbond Vlaanderen (Cycling

Vlaanderen) en de private organisatoren van wielerevents in Vlaanderen. Een WK op de weg in 2021 zou een prachtige apotheose kunnen worden van dit beleid.

b.3 Timing procedure

- November 2017: Host City Day – host city seminar voor geïnteresseerde gaststeden/-regio's
 - Vlaanderen (Event Flanders) was hierbij aanwezig
- Februari 2018: Voorbereiding bid en site visits
- Juni 2018: Indiening biddossier – formele kandidaatstelling
- September 2018: Toekenning WK wielrennen 2021
- Sept /okt 2021: WK Wielrennen 2021

b.4. Resultaten van het haalbaarheidsonderzoek

b.4.1. Mogelijkheid voor Vlaanderen om het event te hosten en mogelijke locaties)

De locatie voor een mogelijk Wereldkampioenschap Wielrennen in Vlaanderen is nog niet bepaald. Toch kon in het haalbaarheidsonderzoek reeds een analyse uitgevoerd worden op de vereisten van de UCI ten opzichte van de beschikbare locaties, accommodaties, organisatorische competenties, ... die in Vlaanderen aanwezig zijn. Uit het haalbaarheidsonderzoek bleek dan ook dat het voor Vlaanderen perfect mogelijk is het Wereldkampioenschap te hosten.

Gezien de flexibiliteit van de UCI met betrekking tot de venues en het parcours en de ervaring van Vlaanderen met grote wielervedstrijden (o.a. Ronde van Vlaanderen), kunnen we ervan uitgaan dat de organisatie van het UCI Wereldkampioenschap Wielrennen in Vlaanderen op dat vlak haalbaar is.

Na analyse van de beschikbare hotelaccommodatie in de verschillende steden in Vlaanderen kunnen we concluderen dat er bij het hosten van het event in een individuele stad onvoldoende hotelaccommodatie zou beschikbaar zijn in die stad. Uit vergelijkend onderzoek met vorige edities moeten we over het evenement heen rekenen op een capaciteit van ongeveer 7000 tot 9000 hotelkamers per nacht. De grootste steden in Vlaanderen, Antwerpen (2740 hotelkamers) en Gent (1335 hotelkamers), hebben onvoldoende capaciteit om deze nood met hotelkamers alleen in te vullen. Indien ook jeugdhostels en studentenverblijven worden meegerekend zou dit wel kunnen lukken. De regio Vlaanderen heeft uiteraard wel voldoende hotelaccommodatie beschikbaar die voldoet aan de vereisten. Het is dus belangrijk rekening te houden met het potentieel aan hotelaccommodatie in de betrokken steden/streek bij het vastleggen van de verschillende venues en parcours.

Tegelijk blijkt uit het haalbaarheidsonderzoek en overleg met de wielervedfederatie dat een concept met verschillende aankomststeden voor de verschillende deelevenementen voor een aanzienlijke stijging in de organisatiekost kan zorgen en de complexiteit van de organisatie sterk verhoogd.

Om bovenstaande redenen zouden we wel reeds een voorkeursconcept voor het parcours willen naar voor schuiven. In dit voorkeursconcept wordt uitgegaan van één vaste aankomstlocatie voor alle deelevenementen, maar kunnen de deelevenementen wel vanuit verschillende locaties vertrekken. Dit concept dient vervolgens in het biddossier concreet te worden uitgewerkt.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Op basis van de analyse van de budgetten van vorige edities en cijfers van de UCI en de KBWB wordt geschat dat er in het biddossier een hosting rights fee van 5 tot 6 miljoen euro moet kunnen voorzien worden om tot een succesvolle kandidatuur te komen. Dit bedrag moet aan de UCI worden betaald en maakt deel uit van de onderhandelingen tijdens de bidprocedure. In dit bedrag zitten ook de kosten van de TV-productie en 10% van de commerciële rechten vervat. Deze 10% kan aangewend worden om de visibiliteit van de investerende overheidspartners te garanderen.

Op basis van vorige edities kan men concluderen dat een hosting rights fee quasi volledig gecoverd wordt op basis van overheidsfinanciering. In deze fase is er immers ook nog geen sprake van mogelijke inkomsten die reeds kunnen gegenereerd worden.

Op de **begroting van 2018** werd 3,5 miljoen euro voorzien op de begroting van de Vlaamse Regering op begrotingsartikel HGO-1HFG2AS-WT van Sport Vlaanderen. Deze middelen zullen aangewend worden in functie van de opmaak van het biddossier (250.000 euro) en andere kosten in het kader van het bidproces, de hosting fee en de ondersteuning van een lokaal organisatiecomité (3.250 keuro). We gaan ervan uit dat het overige deel van de hosting rights fee kan worden gefinancierd door bijdragen van deelnemende steden en gemeenten.

De Inspectie van Financiën verleende een ongunstig advies op 14 december. Na het aanleveren van bijkomende informatie (haalbaarheidsstudie, steunbrief KBVB, advies IF World Choir Games als precedent) volgde een aanvullend advies van de inspectie van Financiën, dat opnieuw ongunstig was.

De inspecteur wijst er op dat volgens de website van de UCI een kandidatuur moet gedragen worden door een stad en dat er op dit ogenblik geen zicht is op een organiserende stad, wat niet onbelangrijk zou zijn met het oog op de financiering van het project.

Het klopt dat er engagementen van lokale besturen zullen nodig zijn om een voldoende hoge hosting rights fee te kunnen samenstellen. Er wordt echter eerst gekeken naar een principiële engagement vanuit Vlaanderen om dit evenement aan te trekken. Het parcours en de daaraan gekoppelde engagementen van de steden en gemeenten, en eventuele andere partners, wordt pas vastgelegd bij de opmaak van het bidboek. De opmaak van een bidboek voor een evenement van deze grootteorde kan nooit opgestart worden vooraleer Vlaanderen hiervoor zijn steun uitspreekt, anders is een kandidatuur nooit levensvatbaar. Bovendien is de kost van de opmaak van een bidboek voor een dergelijk evenement niet gering. Het zou niet realistisch zijn om te starten met de opmaak van een bidboek om dit event naar Vlaanderen te halen, zonder steun van de Vlaamse Regering.

Uit het feit dat de KBVB nog geen financiële engagementen heeft genomen en er nog geen gaststeden en andere partners gekend zijn, concludeert de Inspectie van Financiën dat het bid uitsluitend door de Vlaamse begroting wordt gedragen. Dit klopt niet volledig. Vooreerst zal het bid niet opgemaakt, noch ingediend worden door Vlaanderen zelf, maar wel door een lokaal organisatiecomité (vzw). Deze organisatie zal uiteindelijk aansprakelijk zijn. Het klopt wel dat deze vzw zal rekenen op overheidssteun (zowel cash als value in kind) om haar operationeel budget rond te krijgen. Bovendien kan het bid niet worden opgesteld zonder een of meerdere gaststeden. Indien geen gaststad/gaststeden worden gevonden, kan er ook geen parcours en biddossier worden ingediend en stopt de procedure.

Uit de haalbaarheidsstudie van Event Flanders (zie bijlage), blijkt dat het hosten van dit WK een overheidsfinanciering (Vlaanderen en lokaal) van ongeveer 15 miljoen euro vergt. Volgende randbemerkingen zijn hierbij belangrijk. In de haalbaarheidsstudie wordt uitgegaan van het meest conservatieve scenario, dat rekening houdt met maximale kosten. In de overheidssubsidiëring is geen opdeling gemaakt tussen kosten voor de Vlaamse overheid en de lokale overheden en werd geen

opdeling gemaakt in cashbijdrages en value in kind (vb. kosten verbonden aan organisatie, logistiek, veiligheid, enz). Deze oefening kan finaal pas gemaakt worden bij de opmaak van het biddossier. De kost van het event én de bijdragen van de gaststad/steden zijn immers beide afhankelijk van het gekozen parcours.

Niet alleen hield de haalbaarheidsstudie rekening met maximale kosten, ook de opbrengsten werden conservatief berekend. Vlaanderen is immers een echte wielregio en heeft een grotere traditie in het organiseren van nevenevents inzake hospitality dan vorige gastregio's. In vergelijking met de vorige edities, op basis waarvan de inkomsten in de haalbaarheidsstudie werden geraamd, kunnen we ervan uitgaan dat de inkomsten in Vlaanderen hoger zouden liggen.

De Inspectie van Financiën wijst op het risico op financiële katers, verwijzend naar voorgaande grote evenementen en meer specifiek het laatste WK Wielrennen in Noorwegen. Hierbij dient opgemerkt dat Event Flanders zich in de haalbaarheidsstudie baseerde op een realistische begroting van eerdere edities, waarbij een 'budget voor onvoorziene omstandigheden' van ongeveer 20% werd meegenomen in de budgettaire inschatting. Bovendien werd in Noorwegen voor een high-risk organisatiemodel gekozen, waarbij extra commerciële ruimte werd ingekocht via de hosting fee, die ze finaal niet ingevuld kregen door tegenvallende inkomsten uit de eigen zalm- en olie-industrie. In een Vlaamse kandidatuur zal men opteren voor een low-risk scenario. De oliecrisis zorgde voor teleurstellende inkomsten uit de Noorse olie-industrie en dat had bovendien een grote impact op de Noorse kroon, waardoor de kost van hun event veel duurder uitviel dan oorspronkelijk begroot.

Finaal zullen er in 2018, met de beschikbare 3,5 miljoen euro, voldoende middelen beschikbaar zijn om de verwachte kosten in 2018 te dragen en om de eerste fase, namelijk het indienen van een biddossier via een lokaal organisatiecomité met het oog op het aantrekken van het WK Wielrennen 2021, tot een succesvol einde te brengen.

Bij de opmaak van het biddossier zal erop worden toezien dat er een duidelijke vertaling komt van het geraamde budget uit de haalbaarheidsstudie, naar een operationeel budget dat samen met alle te bepalen partners wordt opgesteld. In dit operationeel budget moet een duidelijke opsplitsing vervat zitten van de geraamde kosten en ontvangsten voor de verschillende partners, zowel in cash als in kind. Daarbij moet ook een cashflowoverzicht per partner zitten tot en met 2021.

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 20/12/2017.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

In functie van de hosting rights fee wordt gerekend op een bijdrage van ongeveer 1,5 tot 2 miljoen euro van verschillende lokale besturen (steden en provincies) op basis van het potentieel voor city- en regiomarketing.

Op dit ogenblik is nog niet bekend welke stad/steden kandidaat zullen zijn om als start- of aankomstlocatie te fungeren voor het UCI Wereldkampioenschap Wielrennen op de weg in 2021. De exacte locaties, zullen pas in het kader van het opstellen van het bidbook worden bepaald, na onderhandeling met steden die zich kandidaat wensen te stellen. Pas op het ogenblik dat start- en aankomstlocaties en de parcours van de verschillende evenementen vastliggen, kan definitief bepaald worden hoeveel middelen de lokale besturen kunnen bijdragen voor de organisatie van het event in hun stad.

Van de gemeenten die langs het te bepalen parcours zullen liggen, zal ook een ondersteuning op organisatorisch en logistiek vlak gevraagd worden.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° het WK Wielrennen op de weg 2021 te kwalificeren als aan te trekken topevenement;

2° de minister van Sport te gelasten om met de daartoe in de begroting voorziene middelen de Vlaamse kandidatuur te ondersteunen en de voortgang van de kandidaatstelling door het organisatiecomité op te volgen;

3° EventFlanders te gelasten ondersteuning te bieden bij het indienen van het bid voor de UCI Wereldkampioenschappen Wielrennen op de weg in 2021.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Philippe MUYTTERS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel

Sven GATZ

Bijlagen:

1. Advies IF 14/12/2018
2. Advies IF 18/12/2018
3. Begrotingsakkoord
4. Haalbaarheidsonderzoek WK Wielrennen op de weg